

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LÊ THANH LỢI

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHONG THỔ,
TỈNH LAI CHÂU**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

THÁI NGUYÊN – 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

LÊ THANH LỢI

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG NGHIỆP
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHONG THỔ,
TỈNH LAI CHÂU**

Ngành: Quản lý Đất đai

Mã số: 8.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Quang Thi

Thái Nguyên – 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan mọi số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, khách quan và chưa được sử dụng để bảo vệ trong bất kỳ một luận văn nào khác.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện và hoàn thiện luận văn đều đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được ghi rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Lê Thanh Lợi

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình nghiên cứu đề tài, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ nhiệt tình, sự đóng góp những ý kiến quý báu và tạo điều kiện thuận lợi của các cá nhân, cơ quan, tổ chức để tôi hoàn thành luận văn này.

Lời đầu tiên, tôi xin chân thành cảm ơn thầy giáo TS. Nguyễn Quang Thi, trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt thời gian tôi thực hiện nghiên cứu đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự góp ý nhiệt tình của các Thầy, Cô giáo Khoa Quản lý Tài nguyên, Phòng Đào tạo của Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã giúp cho tôi hoàn thiện đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn Phòng TN&MT, Phòng Nông nghiệp, Phòng Tài chính – kế hoạch, Chi cục Thống kê, UBND các xã, thị trấn trên địa bàn huyện Phong Thổ, các hộ gia đình, cá nhân đã tham gia phỏng vấn và tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi trong thời gian nghiên cứu thực hiện luận văn tại địa phương.

Tôi xin chân thành cảm ơn tới gia đình, những người thân, đồng nghiệp và bạn bè đã luôn ủng hộ, động viên, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Lê Thanh Lợi

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN

LỜI CẢM ƠN

MỤC LỤC

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

DANH MỤC CÁC BẢNG

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa của đề tài.....	2
Chương 1	3
TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở khoa học và thực tiễn về sử dụng đất và hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	3
1.1.1. Đất nông nghiệp và sử dụng đất nông nghiệp.....	3
1.1.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến việc sử dụng đất nông nghiệp	7
1.1.3. Khái niệm, phân loại, các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng đất....	10
1.2. Định hướng sử dụng đất nông nghiệp.....	18
1.2.1. Quan điểm về phát triển nông nghiệp bền vững và sử dụng đất bền vững	18
1.2.2. Quan điểm nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	24
1.2.3. Định hướng sử dụng đất.....	24
1.3. Các nghiên cứu về sử dụng đất nông nghiệp trên thế giới và Việt Nam	25
1.3.1. Các nghiên cứu về sử dụng đất nông nghiệp trên thế giới.....	25
1.3.2. Một số nghiên cứu về nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp ở Việt Nam	33

Chương 2	39
ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	39
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	39
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	39
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	39
2.2. Nội dung nghiên cứu	39
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	40
2.3.1. Phương pháp điều tra số liệu thứ cấp	40
2.3.2. Phương pháp phân vùng và chọn địa điểm nghiên cứu	40
2.3.3. Phương pháp điều tra số liệu sơ cấp	41
2.3.4. Phương pháp đánh giá hiệu quả kinh tế, xã hội, môi trường của các loại sử dụng đất.....	41
2.3.5. Phương pháp phân tích, xử lý số liệu.....	45
Chương 3	46
KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	46
3.1. Khái quát điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội huyện Phong Thổ	46
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	46
3.1.2. Về kinh tế - xã hội.....	50
3.1.3. Đánh giá chung về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội	57
3.2. Hiện trạng sử dụng đất của huyện Phong Thổ năm 2019	59
3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất huyện Phong Thổ năm 2019	59
3.2.3. Xác định một số loại sử dụng đất nông nghiệp huyện Phong Thổ	64
3.3. Đánh giá hiệu quả một số loại sử dụng đất nông nghiệp.....	67
3.3.1. Hiệu quả kinh tế	67
3.3.3. Hiệu quả xã hội	71
3.3.4. Hiệu quả môi trường	75

3.4. Đánh giá tổng hợp và lựa chọn các loại sử dụng đất có hiệu quả.....	80
3.4.1. Đánh giá tổng hợp hiệu quả sử dụng đất của các loại sử dụng đất trên địa bàn huyện Phong Thổ	80
3.4.2. Lựa chọn các loại sử dụng đất sản xuất nông nghiệp có triển vọng.....	83
3.4.3. Quan điểm và định hướng sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Phong Thổ	86
3.5. Đánh giá khó khăn, thuận lợi và giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Phong Thổ	87
3.5.1. Thuận lợi	87
3.5.2. Khó khăn	87
3.5.3. Giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp huyện Phong Thổ	87
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	90
1. Kết luận	90
2. Đề nghị	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO	93
PHẦN PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Nguyên nghĩa
BVTV	Bảo vệ thực vật
CLĐ	Công lao động
CN - TTCN	Công nghiệp – Tiểu thủ công nghiệp
CPSX	Chi phí sản xuất
FAO	Food and Agriculture Organization – Tổ chức nông lương Liên hiệp quốc
GTNCLĐ	Giá trị ngày công lao động
GTGT	Giá trị gia tăng
GTSX	Giá trị sản xuất
HQĐV	Hiệu quả đồng vốn
HTX	Hợp tác xã
LĐ	Lao động
LM	Lúa mùa
LUT	Land Use Type (loại sử dụng đất)
PTBV	Phát triển bền vững
TNHH	Thu nhập hỗn hợp
TNMT	Tài nguyên môi trường
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Phân cấp các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế của các LUT huyện Phong Thổ	42
Bảng 2.2. Bảng đánh giá chung hiệu quả kinh tế của các LUT huyện Phong Thổ.....	42
Bảng 2.3. Phân cấp các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả xã hội của các LUT huyện Phong Thổ	43
Bảng 2.4. Phân cấp các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả môi trường của các LUT huyện Phong Thổ	44
Bảng 2.5. Bảng tổng hợp đánh giá hiệu quả sử dụng đất của các LUT huyện Phong Thổ.....	45
Bảng 3.1. Hiện trạng phát triển ngành chăn nuôi năm 2019	54
Bảng 3.2. Hiện trạng phát triển ngành công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp năm 2019.....	56
Bảng 3.3: Hiện trạng phát triển ngành thương mại, dịch vụ năm 2019.....	57
Bảng 3.4: Hiện trạng dân số và lao động năm 2019	59
Bảng 3.5. Hiện trạng sử dụng đất huyện Phong Thổ năm 2019	66
Bảng 3.6: Thực trạng phát triển của một số loại cây trồng chủ yếu năm 2019	68
Bảng 3.7. Các loại sử dụng đất nông nghiệp chính trên địa bàn huyện Phong Thổ.....	70
Bảng 3.8. Hiệu quả kinh tế các loại sử dụng đất tiểu vùng 1	72
Bảng 3.9. Đánh giá hiệu quả kinh tế của các loại sử dụng đất tiểu vùng 1	73
Bảng 3.10. Hiệu quả kinh tế các loại sử dụng đất tiểu vùng 2	74
Bảng 3.11. Đánh giá hiệu quả kinh tế của các loại sử dụng đất tiểu vùng 2	75
Bảng 3.12. Hiệu quả xã hội các loại sử dụng đất tiểu vùng 1.....	77
Bảng 3.13. Đánh giá hiệu quả xã hội của các loại sử dụng đất tiểu vùng 1	77
Bảng 3.14. Hiệu quả xã hội các loại sử dụng đất tiểu vùng 2.....	88
Bảng 3.15. Đánh giá hiệu quả xã hội của các loại sử dụng đất tiểu vùng 2	79

Bảng 3.16. So sánh mức phân bón của nông hộ với quy trình kỹ thuật của một số loại cây trồng chính tại tiểu vùng 1	80
Bảng 3.17. Lượng thuốc BVTV thực tế và khuyến cáo trên cây trồng tại tiểu vùng 1 (tính trên 1 ha)	81
Bảng 3.18. Đánh giá chung hiệu quả môi trường của các loại sử dụng đất tại tiểu vùng 1	82
Bảng 3.19. So sánh mức phân bón của nông hộ với quy trình kỹ thuật của một số loại cây trồng chính tại tiểu vùng 2.....	83
Bảng 3.20. Lượng thuốc BVTV thực tế và khuyến cáo trên cây trồng tại tiểu vùng 2 (tính trên 1 ha)	84
Bảng 3.21. Đánh giá chung hiệu quả môi trường của các loại sử dụng đất tiểu vùng 2	85
Bảng 3.22. Bảng tổng hợp đánh giá hiệu quả kinh tế - xã hội - môi trường của các LUT tại tiểu vùng 1 và tiểu vùng 2.....	86

DANH MỤC HÌNH VẼ

Hình 3.1. Biểu đồ cơ cấu diện tích các loại sử dụng đất chính trên địa bàn huyện Phong Thổ	72